

ako bi napravili električno podjetje, moralo bi to podjetje k travniki v Sturmovich napraviti najmanj en most čez Dravo. Stara želja prebivalstva bi se torej izvršila. Mislimo, da ni nikogar na dravski dolini, ki bi važnost te zadeve ne izpoznal.

3. Kmetje na dravskem polju ne morejo biti bogatini, kajti zemlji se mora kos kruha tako rekoč s prsti izgrebsti. V visokih delih dravskega polja bi bilo treba zemljo napajati (Bewässerung) in jo s tem zboljšati. To je seveda pri sedanjih razmerah popolnoma izključeno in nemogoče. Prebivalci pa so gotovo že važnost takega skupnega izboljšanja zemlje izpoznali. V slučaju, da se električno podjetje ustanovi, bi bilo to napajanje zemlje in izboljšanje dravskega polja mogoče in bi se gotovo storilo. Vrednost zemlje bi potem v veliki meri narasla. Električno podjetje s kanalom bi torej ne vzelo kmetom domače grude, pač pa bi vrednost te grude podvojilo. To je v gospodarskem oziru velepomembno! Zgornje dravsko polje postalo bi lahko kakor vrt in kmetje bi na rodovitnejši zemlji gotovo več prislužili nego na revni in suhi. Le pomislite malo!

4. V drugem delu dravskega polja je stvar zopet narobe. Vsled Drave so travniki tam močvirnati, kislja krma raste na njih, kmetovo delo se komaj izplača. Posebno hudo prizadete so v tem oziru občine Stojanci, Meretinci, Malavas, Gajovci in Formin. Že davno je izdelan večji načrt za odpeljavanje vode iz teh travnikov. Ali doslej ni bilo mogoče želji prebivalstva v polnem obsegu ustreči. S kanalom odnosno s celim električnim podjetjem bi bilo to odvajanje vode le igrača. Travniki bi se izboljšali, posestva bi dobila veliko večjo vrednost, gospodarstvo dravskega polja bi krasno napredovalo. Ali nasprotniki tega podjetja res te stvari ne premislijo? Ali ne razumejo, da mora kmet dandanes skoraj bolj z glavo nego z rokami delati? Dravsko polje bi postalo rodovitno in kdor se temu zoperstavlja, ta jemlje kmetom bodočnost. Tega treba premisliti!

5. Prav pametno je tudi dejstvo, da bi v slučaju uresničenja električnega tega podjetja prebivalstvu prizadetih občin gledé občinskih

doklad bilo pomagano. Doslej plačujejo posamezne občine prav visoke doklade, kar je v teh časih splošne druginje za kmete prav občutno. Ako bi se pa električno podjetje uresničilo, moralo bi v vseh teh občinah večino doklad plačati in bi bili torej kmetje veliko manj obloženi. Tudi to gre visoko v denarje!

(Naprej pride!)

Dama

891

ki drži kaj na zdravo negovanje kože, ki hoče zlasti pege odstraniti ter mehko, nežno kožo in beli teint dobiti in obdržati, umiva se edino z

„Steckenpferd“ lilijanim mlečnim milom
(znamka „Steckenpferd“) od Bergmann & Co. Tetschen z. L.

Kos za 80 h se dobi v vseh apotekah, drožerijah in trgovinah s parfumom itd.

Dopisi.

Sv. Marjeta dr. p. V „Straži“ št. 85 od 21. julija 1911 mi dobro znani dopisnik predbaciva, da bi jaz rad gospodaril v občini Marjeti, da bi jo rad v prid mojih političnih namenov razdelil v dve občini, ter mi je že postavil vojne ministra (Malek), ministra za industrijo (Löschnig), za zunanje zadeve (Gril), za uk (Čelofiga) in trgovinstvo (Kalčič). Finančnega ministra mi bojdaj ni mogel radi pomanjkanja postaviti. Takaj pa prosim dopisnika, da morebitno on prevzame to častno službo. Občane svari pred razdelitvijo, češ da bi potem bilo preveč stroškov in bi on premalo dobil. Brezpotreben strah. Prepotrebno razdelitev sicer uvidi, a želi le, da bi jo strokovnjak, kakor je on, in ne jaz, ki ženem po njegovi izjavi posili nemško politiko, izvršil. Mu ne zabranim, a dvomim na njegovi zmožnosti. Da pa vidijo bralci vrlega „Stajerca“, kako so klerikalci vsaki prepotrebni reči nasproti, ako se naprosi jo izvršiti jim nepovoljna oseba, blagovolite mi g. urednik samo danes nekaj več prostora, da nujno potrebo delitve občine sv. Marjeta dr. p. v kratkih potezih dokažem in dopisniku „Straže“ jezik zavežem. Občina sv. Marjeta dr. p. obsega tri vasi: davčno

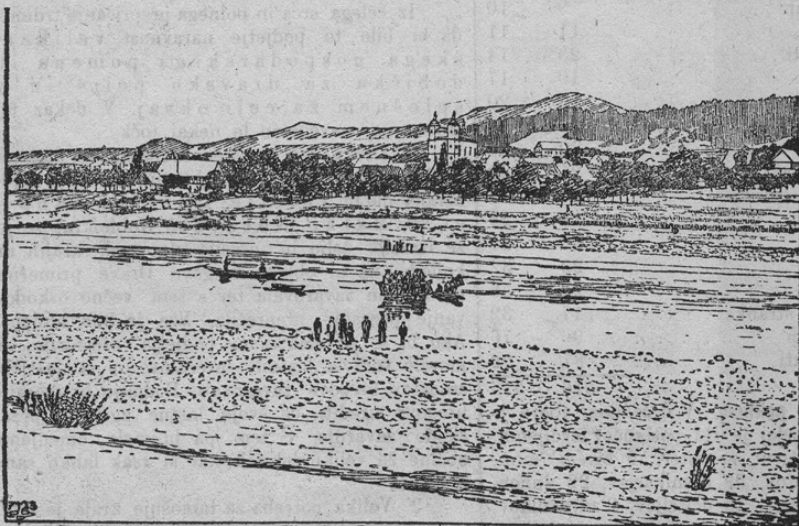
občino sv. Marjeta dr. p. in davčno občino Prepolje z Trničami okraj Maribor. Šolski okoliš M. (M. = sv. Marjeta dr. p.; P. = Prepolje. T. = Trniče, Š. = Sentjanž dr. p.) tvori davčno občino M. in v davčno občino P. spadajoča na T. med tem ko so vsolane P. v šolski okoliš Š. okraj Ptuj. Postavno bi morala občina M. šolske stroške plačati za šolo v M. in Š. Tedaj Prepoljci bi plačevali k naši šoli, M. in T. pa k Š. šoli. Zdaj smo pa dospeli tja, kam dopisnik „Straže“ tako moli. Cenjeni bralci, sledite mi sedaj pazno! Reč ne gre zategadelj: Leta 1871 je davčna občina M. prosila visoki dež. šol. svet Gradec za dovoljenje enorazredne šole in se je s pismeno pogodbo zavezala, to šolo s a m a vzdrževati. Šola je bila pod tem pogojem dovoljena. Leta 1892 so Trničani, kateri so bili do tega časa vsolani k Š. prosili za vsolanje k M. To se jim je dovolilo, ker so potom pogodbe plačali v kraj. šol. blagajno M. 1000 K. Šola v M. se je razširila v dvorazrednico. Vsled teh pogodb se ne zamore tirjati od Prepoljcev, da bi plačevali prispevke k šoli sv. M. Ker pa tvorijo kakor rečeno P. in T. eno davčno občino, ni mogoče potom doklad pridobiti od Trničanov potrebnih šolskih prispevkov, brez da jih soplačujejo Prepoljci. Razdelitev davčne občine P. kakor cele občine M. v 2 občini sicer v obč. Prepolje in obč. sv. Marjeta dr. p. z Trničami je tedaj nujna potreba in se Prepoljci, Trničani in Marječani, kakor so mi zagotovili, ne bodo dali od „Stražinega“ hujšaka zapeljati, kajti njim kakor meni je red prva, politika pa zadnja briga. Dopisuna „Straže“ pa pomilujem da kot se imajočega domačina ne pozna domačih razmer bolj natanko. To je moja zadnja beseda in se v tej zadevi ne pustim s „Stražo“ in tutti quanti listi v nikako polemiko.

Aug. Achitsch, nadučitelj.

Sv. Marjeta na d. p. Dragi „Stajerca“, dovolim mi mali prostor, da ti naznamim naše razmere od našega kaplana. Naš kaplan Alojzij Kramaršič je bil hudo bolan in ta bolezen se imenuje politika. Pred volitvo je iskal zdravljenja on je letal od vasi do vasi, od hiše do hiše in je vsakega nagovarjal, katerega poslanci bi moral voliti. Mi bi kaplanu svetovali, da bi se bolj za cerkev brigali, kakor pa za volitvo, bo vsak sam volil kakor hoče. Dalje pri sv. Marjeti imamo cerkev in v tej cerkvi je svetnik

Suša.

V raznih krajih nastopila je vsled pomanjkanja dežja in hude vročine suša z vsemi svojimi grozovitimi posledicami. Hudo občutijo to tudi ob reki Elbe na Češkem. Prva naša slika kaže to reko, ki je vsled suše tako plitva, da so nastali celi otoki in se lahko z vozmi čez peljajo. V ozadju slike vidimo mesto Bodenbach-Tetschen. Še bolj zanimiva je druga naša slika. Sredi v reki Elbe se nahajata namreč dva velika kamenja. Po navadi sta pokrita od deroče vode, a le v dolgih letih enkrat se pokažeta. Kadar je namreč suša velika in reka vsled tega nizka, prideta kamenja na dan. Med ljudstvom imata ta dva kamenja žalostni pomen. Imenujejo ju namreč „Hungersteine“, ker se le

Der Wassermangel in der Elbe bei Bodenbach-Tetschen in Böhmen.

takrat pokažeta, kadar preti deželi vsled suše lakota. Letos se kamenja zopet vidita. Kamenja imata izredno veliko starost; od 15. stoletja sem namreč se je nanje najnižje stanje vode zapisavalo. Najstarejša številka je iz leta 1417. Poleg tega so napisane na kamenju besede:

„Wen du mich siehst, dann weine“ („kadar me vidiš, jokaj“). Mnogo pripovedk je vezanih na to kamenje. Tako se poroča, da so l. 1477 skozi tri mesece tamošnji velikanski gozdovi goreli. L. 1472 ni deževalo od binškoosti naprej skozi 12 tednov; ure daleč so morali vbogi ljudje po

Die Hungersteine in der Elbe.

vodo hiteti; voda je bila takrat dražja nego vino. L. 1518 od začetka septembra pa do konca decembra ni več deževalo, tako da so bili vsi mlini vstavljeni. Leta 1842 ni deževalo 4 mesece dolgo itd. Posledice suše pa naši čitatelji itak sami poznajo.

legnanje in maša za sosesko; in zdaj sta nam hotela župnik in kaplan to pravico odvzeti. To pravico so že naši očetje imeli več 100 let. Ker smo pa zahtevali svojo pravico nazaj, je prišel kaplan mašovat; ko pride na kanceljo, namesto da bi naredil sv. križ, je začel šinfati in kričati in je tako po kanceljni zbijal, da smo se lahki, da ga bo podrli; saj je večina ljudi šla vanj. To je kaplan vse delal iz same politike, ker tu pri nas je večina naprednih mož in mi ne moremo tako plesati, kakor bi on rad godil. Upozorjamo pa cerkvenega ključarja Štefana Čufata, naj lepši red drži pri cerkvi in njegova žena naj jezik malo za zobmi drži. Dalje v „Straži“ se je en butl zaletaval in je našega nadzornika žalil in tudi več drugih naprednih mož iz vsega tega vidimo, da so taki slabi duhovniki krivi, da vera peša!

Zvesti opazovalec.

Iz Zgornje-Radgonskega okraja. Dolgo se že ničel ni oglasil iz tega okraja; mogoče je vse mrtvo poleg samih volitev in agitacij, ker toliko agitacije se ne stori v štirih okrajih kod pri nas zaradi volitev, kar je že znano. V sv. Jurju ob Ščavnici je v prvi vrsti agitacija doma, prvaki delajo s svojim župnikom in z večimi predstojniki, kerti ti znajo tako imenitno agitacijo voditi, da je veselje; so se že oblastva dogovorila in jim mislijo eno lepo nagrado dati. Posebno imenitno se obnaša Trbejovski predstojnik Vuk, ker on dobi prvo nagrado zavoljo agitacije, ker on jo zna tako umetno voditi, da niti njegova žena ne more z njim tekmovali. Kaj pa še g. Kunce! Nova cerkev je že gotova (?), kamen je že naložen za to cesto (?); a ta kamen ni za zidanje cerkve, te sorte kamen potrebujejo po boljših krajih za ceste, a pri nas pa ga hočejo za cerkev rabiti. Najbolje stori g. Kunce, da da ta kamen na cesto zvoziti, tam za Draškim stanovanjem ga je zelo potrebno, drugače bo Draš in njegovo stanje z blatom vred odplavalo; zatorej g. Kunce pusti cerkev pri miru, ker s temi bučami, katere Fidor Drašek prodaja, ne boš niti take cerkve naredil, kakor jo se sedaj imate. Dalje še moram omeniti, kako vrstno v gospodarskem oziru napredujemo, kakor mogoče malokje. Le pomislite, kako imenitno samo pri okrajnem odboru, kako imenitno mesto že vun izgledajo, in kako šele bojo! Dobro nam gospodariti ta načelnik. Ali ne more biti drugače, ker prvo besedo ima g. Kunce, kakor je sam izjavil, da se vse ravna po njemu. Zatorej se sedaj naredili celo po Kuncejevem zistemu, kaj vozijo na ceste šoter. Kjer je bilo prej po naprednim odborom 30 kupov, se jih sedaj vozi samo 15 itd. Začasa g. Wračka je bilo 26% doklad, a novi odbor pa je toliko „mišal“, da je zdaj „samo“ 40% doklad. Temu so krivi sami ljudje, ker že take predstojnike volijo. Posebno imenitne predstojnike ima fara sv. Jurij ob Ščavnici. Le pogledimo si Trbejovskega predstojnika g. Vuka, dalje Kraloskega Bologa, dalje še Okoslavskega slovenskega Nemca, kako imenitno uradujejo ti trije predstojniki! Kaj že brčkone niti politična oblastva ne bojo mogla z njimi tekmovali. Ali kaj, čemu bomo z njimi zadovoljni, ker ravno ti trije so nam že tri nove okrajne ceste dali narediti in vse občinske ceste imenitno poškodovati, tako da je groza za gledati. Sklepom še Vam naznanim, da ako bote še dalje tako imenitno gospodarili, boste dobili vsi medalje, sicer iz le-d-r-a...
Vaš Očigled.

Sv. Lenart slov. gor. (Razno). Huda vročina postaja vedno večja. Meri se temperature čez 50° C. Potoki so posušeni in od češpelj, ki so s tega lepo žetev obljubovale, pada sadje. — V par dneh se bode mož iz sv. Lenarta poslovil, in kateremu pač ne bode noben naprednjak solnce jokati. To je namreč kaplan. Pač pa bodo jokale nekatere „dame“, ki so se vedno okoli njega sukale, seveda iz same pobožnosti. Ta kaplan je tudi brčkone „očec“ onega članka v „Slov. gospodarju“, v katerem se zopet enkrat

na najstrupenejši način velepotrebno nemško šolo napada. Pač čudno je, da je prvaški izveščar, ki nemško šolo tako hudo sovraži, prav rad denarce na ravno tej nemški šoli služi. Saj je dobival kaplan vendar za vsako oro poduka na nemški šoli 6 kron denarja. To je pač precej lepi zaslužek! In za ta lepi denar ni bilo od kaplana drugega slišati nego psovanje ter pretepevanje in širjenje sovraštva. Sele naznanilo na konzistorij je otroke vsaj pred pretepevanjem tega pobožnega krščanskega možakarja rešilo. Lažnivi članki „Gospodarja“ pa nas pustijo popolnoma hladne, kajti laž ima kratke noge. Nemška šola stoji trdno in par kaplanskih sovražnikov več ali manj ji ne bode škodovalo!

Sv. Barbara niže Maribora. Pri nas je umrl dne 27. julija t. l. velezasluženi mož Marko Krajnc v 70. letu svoje starosti. Za občni blagor je mnogo storil, ko je bil več let župan, kajti ta čas so se ceste in poti na barbarski hribček v redi zidale, da še danes služijo. Njegova zaslug je tudi poprava ceste na spodnji Koreni, katero bi naj sprejel okrajni zastop svetolenarski v svojo oskrbo. Žal da nimamo takih imenitnih mož več, da bi delali za občni blagor. Rajni Marko Krajnc je pa tudi bil mnogo let izborni načelnik krajnega šolskega sveta v veliki duševni blagor mladine; skrbel je za redni šolski obisk, starše je lepo nagovarjal, da skrbijo svojim otrokom za duševno premoženje. Bil je izvrsten in odkritosrčen prijatelj. Bil je kremenit značaj, močbeseda, vedno naprednega mišljenja, zato so ga vsi spoštovali. Rajni Marko Krajnc je tudi bil še do smrti prisežen cenilec. Rajni Marko je služil kot vojak marinar pri mornarici v Poli in se je tudi udeležil bitke pri otoku Lissa leta 1866 pod višjim poveljnikom admiralom Tegetthoff. Rajni Marko je bil skrben svojim ostalim žaločim 3 otrokom, ki so pa že vsi preskrbljeni. Njegovo lepo posestvo oskrbuje najstarejši sin Janez. Kot kristjan je bil vedno na svojem mestu vzgled vsem faranom. Lahka mu bodi zemljica!

Ljutomer. (Ljutomerski dr. Grossmann v pravi luči). Prvaški poštenjak, značjak in „Geldjud“ Karlek je trdil, da ne gre iz Ljutomeru in če bi prišli tudi s koli nad njega. No, ni bilo treba kolov in polen, tudi ne jezero ali milijon Mavrinovih pasjih bičev — zadostovalo je le nekaj židovskočistih in prvaških nedolžnih kolekov, da je dobil veliki sokol in še večji jurist dr. Karol Grossmann zadnji „štampel“, ki je še imel prostor na njegovem umazanem značaju. Za tega dičnega advokata veljajo že davno besede državnega pravdnika iz znane dr. Holdrove zadeve: „Wer's nicht vornehm und edel treibt, besser fernab vom Handwerk bleibt.“ Temu političnemu voditelju in pri-

jatelju slovenskega ljudstva se je očitalo v našem listu med drugim tudi, da je prenovil že rabljeno sodno pooblastilo in da je zaračunal stranki potem 2 kroni, ki sta romali v njegovo nepošteno židovsko malho. Dokazano je, da je blatil ta krokro v prvaških canjah poštene Nemce in osobito nemške uradnike. Hujskal je na vse strani, vsa sredstva so mu bila sveta. Ta zahrbtnost je nagovarjal tudi nekega posestnika, da bi povzročil napad na prejšnjega ljutomerskega sodnika c. kr. deželno sodnega svetnika Alojza Doxat. Pošteni kmet pa tega tolovajskega čina ni hotel izvršiti in le tej okolnosti se ima zahvaliti imenovani uradnik, da ni postal žrtev nečloveške barabe. O tem državnem uradniku je trosil med ljudmi nesramne in ostudne reči; najmilejši izraz bil je, da bode ta sodnik na gnojšču poginil. Ni pač morda najti na celem svetu še sličnega advokata, ki bi zamogel blatiti vzvišeni poklic sodniškega stana na tako nizek in podel način. Toda Karlekova peklenska zavijanja in njegove le njemu lastne laži imajo kratke noge! Pride pač enkrat vse na dan. Novodobni Gari-baldi! Tolaži se, saj čitamo v knjigi Talmud (Jalk. chad. 154) med drugim tudi: „Židom se odpuste na praznik sprave vsi grehi, tudi največji, ne da bi imeli dolžnost povrniti škodo.“ Svoji k svojim!

Sv. Trojica v Haložah. „Teater“ pusti špilati naša duhovščina v teh nesrečnih časih, ko nam je toča pobila naše vinograde. Človeku se pamet ystavi, ko vidi to norijo; samo da se vzame človeku zadnji groš iz žepa. To je bilo na Anovsko nedeljo in špilali so „Lumpacius vagabundus“; to je najlepši zgled za haloško ljudstvo. Mi vas samo vprašamo, ali se ne sramujete s takim počenjanjem? Namesto da bi pomoč iskali za nesrečne Haložane, se napijete in norčujete iz ljudstva! Špot ostane vam, ki ste take omike!

Od nekod. Ljubi „Štajerci!“ Resnica je, da je štajerska dežela krasna in zelena. Sem na Štajerskem rojen, pa Bog pomagaj, sem na Hrvaško si šel kruh iskati. Pa zdaj vidim, da bom tudi moral kakor slepa kura zrno iskati. Nesreča po nesreči! Toča je pobila setvo, strela je udarila v najlepšo drevo in moja vola sta poginila. Kaj znaš si pomagat? Jaz vzamem s teškim srcem iz ormarja stotake, da bi si nove vole kupil. Oh kako bi srečen bil, če bi jih veliko imel, pa zdaj znam jih s prstom zračunati. Konjar zapreže, moja žena mi da poljub, in hej naprej v Ormož. Pri precej velikem hramu obstojimo. Ljudje so rekli, da je „štacion“; pa vprašam, če tukaj se lahko odpeljem na Maribor. „Da“, so mi odgovorili eden gospod. Pa

Novo strelišče.

Do leta 1899 ni imela avstro-ogrsko artiljerija priložnosti za praktično izvežbanje v mirovnem času. Streljalo se je na polju Steinfeld pri Wiener-Neustadt, v Baumu pri Jurndorfu, na Lipiku v Temšvarju. Ali vse je bilo le omejeno in ednostavno, da je vojaški poduk pri temu trpel. Zaj so pa našli zemljišče, ki je vsled svoje velikosti in neplodovitosti prav primerno za poduk v streljanju. Nahaja se pri mestu Hajmasker na Ogrskem. Novo streljišče meri 50 kvadratnih kilometrov in je urejeno ravno tako za poljske kanone kakor za habsbice. Do pred enim letom so morali vojaki začasa vaj v okoliških vašeh prenočišča iskati. Tako ni šlo naprej. Vsled tega nastalo je v Hajmaskeru pod velikimi težavami pravo mesto artiljerije z 60 velikimi poslopji, nadalje velikansko arhitektonično jako lepo kamdouturo s stolpom za vodo in razsvetljavo ter 200 sob; nadalje hlevi, remize, bolnišnica, kladnica itd. Vsa ta velika zgradba, ki jo je izvršil major Schilhan, koštala je 6 milijonov kron. Tako je urednično mesto avstro-ogrsko artiljerije, katere je začasa

vaj v Hajmaskeru okroglo 250 oficirjev, 2.000 mož in 100 topov. Naša slika kaže zgoraj zemljovid, spodaj pa streljišče samo.

Zobna kréma

KALODONT
Ustna voda 40

tisto mi ni šlo v pamet, da so vsi drugače oblečeni. Pridem h oknu, potrkam, brž pride eden gospod z rdečo kapo pa reče: „Wohin?“ Zastopil te besede nisem, pa prosil sem ga prav lepo če mi ne bi dal listek ali „Anweisung“, jaz bi se rad na Štajersko peljal vole kupit. On samo reče, ali vpraša: „Marburg?“ Jaz pa hitro nazaj, jezen sem že tudi bil, rečem: „Da!“ Tisti gospod pogleda v majhno omaro, prinese en sivi kos papirčka, in reče tudi kaj košta. Jaz hitro z roko v taško po denar, pa plačat. Stakim človekom, kateri tako često vprašajo, ni nič za hantle imeti. Potlej sem šel hitro skozi vrata. Tamkaj je stalo par klopih in jaz se vsem. Pa ne dolgo, že gre neki mož s plavo suknjo in reče gredeč: „Pettau, Pragerhof einsteigen.“ Vlak približno, obstane, jaz pa noter. V tistem vagonu je sedelo par debelakov, pa govorili so že tako, da vsak svojo besedo ni mogel slišati; najbrž so bili Judi. Še zastopim malo hrvaško pa nemško, pa tega nisem. Čug ali vlak, sam zdaj ne vem kako mu je pravo ime, obstane in tisti gospod s plavo suknjo kriči „Pragerhof, alles aussteigen!“ Jaz tako hitro, kakor je mogoče bilo vzamem svojih sedem čespelej pa vun. Tamkaj prašam koliko imam še časa na Maribor, da ne zamudim. „Halbe Stunde“ je bil odgovor. Dobro sem si mislil, če bi le blizo kaka krčma ali grajzerlija bila; jaz sem sila žejen pa tudi lačen. Ko tako hodim, pa vidim pri oknu veliko glažov. Aha! To mora krčma biti. Jaz hitro pri vratih noter pa prosim za pol litra pira, pa tudi nekaj za jesti. Pira mi hitro prinese, pa zavoljo jesti me je prašal, kaj da jaz hočem. Veliko reči mi je napovedel pa škoda, da se nisem vse mogel zapomniti, h zadnjemu je še rekel „Frankfurter mit Kren.“ Tiste sem pa dobil, to besedo sem večkrat čul. Pa ko spomenem od kot ta beseda, me je že v želodu ni prav bilo, enkrat sem kupil pri enem kramarju „Frankfurterschwarz“ tista pa je bila črna barva, oh bogi siromak, kaj bo zdaj dobil za jesti? A vidiš ga, že prinese, pa kaj dve klobasi, tako veliki kakor od otroka prsti. Dolgo časa nisem imel te reči pogledati, že pride eden klicat: „Marburg, Graz, Bruck, Mürs, Neustadt, Wien, sofort einsteigen, fahrt gleich ab!“ Jaz hitro poberem mojo klobaso, papirja nisem imel, sem pa hitro zavil v moj kafanetel. „Einsteigen“, so kričali plavosukneži. Jaz skočim v voz, pa kaj tam vidim? Po parih so sedeli in se kušovali, sem si mislil če nebi predrago prišlo, tako bi še jaz poskusil. Pride gospod, pa samo reče: „Bitte Karten“, dam mu hitro tisti popndekl in ga vprašam, če ne bi bilo mogoče, naj zame tudi eno lepo žensko pomaga, jaz mu že plačam za tisto, petko v roke dam, on pa ježno odgovori: „Lanter Hochzeitsreisende.“ Pripeljemo se čez veliki most, pa obstoji vlak. „Marburg aussteigen“ kličejo. Jaz brzo vun, še pogledam če nisem kaj zgubil, pa koliko ljudi so tamkaj bili, skoraj bi mislil, svet je za nas premajhen. Enega gospoda vprašam, kje se na Koroško pelje; on pa brž odgovori: „Dort unten.“ Skočim tam dol, pridem h enim vratam, šipe so s čugezni-

kom prepletane, sem mislil tukaj je kancelija, da bom si karto dobil do Sv. Lovrenca. Kancelija je bila tamkaj, pa druga; jaz hitro vun, pa drugič enega prosim, da bi mi pokazal, kje se karte dobijo. Ta mi je to pravo pot pokazal, sem si vzel karto, pa hitro nazaj, da ne zamudim. Ni treba bilo dolgo čakati, pa smo se odpeljali. Dravska dolina je pač lepa, če bi le mi na Hrvaškem tako imeli! Pa kaj je zdaj? Peljemo se v pekle ali kam? Čisto temno gratuje, moje misli so zmotle. Vlak je ustavil in čul sem klicat: „Faal.“ No zdaj sem se zdehnul, od tukaj naprej bo že lušnejše, ker že plavosukneži kličejo in zdihujejo „Faal, Faal.“ Ni dolgo trpelo, se pripeljemo na St. Lorenzen, oh škoda, da ni daljši pot, kako je bilo lušno, zdaj pa k nogam, gorej proti svetemu Duhu. Za kupiti ni nič bilo, ker sami nimajo veliko živine, sem šel hitro nazaj. Pridem dol v Sv. Ožbald, je še lep okraj, Dolgo se nisem mudil tamkaj, brž na „Fresen“ vlak in ni štacijon dalje; „Wuchern-Mahrenber“ so kričali, z dobrimi misli nisem stopil od vlaka, ker že ta prva beseda se mi ni prav dopadla. Že v času ko sem še v šolo hodil, sem slišal, da se tistemu človeku, kateri vbojemu človeku kožo iz hrbta potegniti hoče, „Wüherer“ reče. Pa tisto v tem okraju ni resnica. Pridem tamkaj v eno krčmo, pa si dobim vrtlec vina; pa kako tamkaj natočijo? Ni prst zgor striha pa ne spod, kakor pri nas doma! Spijem in plačam pa grem dalje, lačen sem začel biti, grem h kramerju in si kupim za dva krajcarja kruha, pa za dva luka. Luka je bilo zadovolj, kruha pa malo. Zdaj je že povsod tako, da mesarji in peki veliki trebuh nosijo, drugi pa morajo gladovati. Prašam moža, kateri mi proti pride, če ne bi vedel, kje bi jaz vole kupit mogel; reče „pri Antonu bote dosti našli“. Grem naprej tja po hribi, strmo je od začetka, pa potem je boljši, grede se nisem sponehil, jaz nimam veliko časa, meni se mudi nazaj domu. Pridem že blizu cerkve, čujem krič, da še doma takega nisem čul. Jaz sem mislil, da je kak človek utonil, pa zgoraj na takem bregu to tako ni mogoče. Pa zdaj ljubi „Stajerc“, glej in se znaš čuditi. Fajmošter je eno priletno žensko tepel in potiskal, da je plava od tamkaj odšla. Ljubi gosp. knezoškof bi zmenoj hodili, pa ne vole kupovat; marsikaj bi slišala in vidla.

En Hrvat.

Prvaško delo.

(Slučaj Druškovič v Slov. Gradcu)*.

Celje, 28. julija 1911.

Razprava proti prvaškemu trgovcu in huj-skaču Druškoviču v Slov. Gradcu je v splošnem tako značilna in zanimiva, da jo je treba natančneje popisati. V boju protinaprednjakom je gotovi prvaški sodrugi pač vsako sredstvo dobro. Cenjeni čitatelji bodejo gotovo to poročilo radovoljno brali. Videli bodejo tudi, da vodi prvaška brezobzirnost — v ječo.

* O tej stvari dobili smo še ta dopis. Objavimo ga na izrečno željo naših somišljenikov, ki hočejo, da se podlo breznačajnost prvakov javno ožigosi. (Op. ur.)

Tožena sta bila prvaški štacunar Jož in Franc Vodovnik, čevljar v Staremtrgu, zaradi zločina goljufije po §§ 197, 199 a. k. p. ter zaradi prestopka po § 496 k. p. Vodovnika je zastopal dr. Božič, zaprtega Druškoviča pa dr. Hrašovec, medtem ko sta tožbo državni pravnik dr. Bračič ter dr. Petrischek zastopala.

Druškovič je seveda vse tajil; vsi so po njegovem mnenju lažniki, edino on seveda je najpoštenjši človek pod milim nebom. V preiskavi je Druškovič priznal, da je pred razstojem tožbi obrekovanega klobučarja Debelaka svoja učenca v Staritrj poslal. Seveda ni hotel na priče vplivati. Vodovniku je dal tega 2 K le zaradi tega, da bi ta izvedel, zakaj se gre pri tožbi. To se je zgodilo v „Zadruhi“. Druškovič se seveda „ne ve“ spominjati, da je Vodovniku v tej zadevi pisma pisaril. Pač pa prizna, da je imenoval Kotnika za „pijano barabo“.

Vodovnik prizna, da je od Druškoviča 2 K dobil, da poižve natanko glede Debelakove tožbe. Tudi pove, da mu je Druškovič takrat pisal pismo, katerega je pa potem sežgal (!).

Priče so pa vse drugače izpovedale. Priča Kotnik je izpovedal pod prisego, da je Druškovič o Debelaku trdil, da ta stare prebarvane klobuke kot nove prodaja. Druškovič mu (Kotniku) je tudi nekaj žganja dal, da bi z njim držal.

Druškovičev učenec Planinc izpove kot priča, da ga je njegov pospodar M. h Kotniku poslal.

Miha Kauričnik je tako gladko izpovedal, da so se vsi čudovali; bilo je kakor da bi se vse iz glave naučil. Miha je komi pri obtožnem. In tako je bilo tudi z nekaterimi drugimi pričami. Ali ostale priče so krivdo obtožencev dokazale.

Nato je okrajna sodnija, kakor smo že poročali, Druškoviča na 3 meseca težko ječe, Vodovnika pa na dva meseca obsodila.

Tako je končala ta 8 urna sodnijska razprava, ki je razsvetila razmere pri narodnih prvakih v Slov. Gradcu. Druškovič se bode v ječi pokoril. Morda se bodejo prvakci zdaj pričali, da se tudi napredne obrtnike ne sme obrekovati in da mora tudi vkljub političnemu nasprotovanju poštenost vladati!

Kmetje pozor!

Iz raznih dežel se poroča, da je vročina na polju in travniku mnogo škode napravila. Pametni gospodarji vsled tega sedaj ne prodajajo krme. Gotovo je, da bode krma lepo ceno dobila. Ne zapravljajte torej krmne štedite tudi s slamo in polagajte listje kot steljo. Misliti treba v naprej! Torej pozor!

Novice.

O pomenu kmetijstva prinaša list nemških konzervativcev prav resne razprave. Tako piše m. dr.: „Ako bi šel enostranski razvitek velikih mest tako naprej, potem ne bode ničesar ostalo človeškega materijala vzdržalo. Mesto mora biti. Ali za milijonsko mesto, ki žre grozovito ljudske in etične moči, ni pametnega razloga? Pametni socialni politiki. Mi z današnjo socialno postavodajo nismo v položaju, da bi začeli naraščanje opravičenih mest k mestom od polovice do celega milijona. Ali nekaj zamoremo; kmetijstvo kot obrt, ki se plača, urediti in s tem begu iz dežele najhujši vzrok vzeti. Zato se ne more biti dandanes preveč agraren, temveč vedno le premalo agraren. Vso našo postavodajo naj bi dobil pametni agrarični duh. Mesto kot element banja si samo pomaga; za deželo, ki je fakturno stalnost, mora skupnost pomagati.“

Prazniki. Papež izdal je odredbo, glasno katere se je število katoliških praznikov znižalo; na delavnik padše premisljive praznike (m. dr. tudi praznik Rešene Telesa) se je preložilo na prihodnjo nedeljo. Ostali kakor dosedaj bodejo le: nedelje, božični praznik, novoletni dan, praznik sv. Tre-

Konstantinopel und Umgebung.

V zadnji številki že smo poročali o velikanskem požaru, ki je uničil glavno turško mesto Carigrad ali Konstantinopel. Danes prinašamo mali zemljovid tega mesta, iz katerega bodejo čitatelji lego videli. S števil-

kam (1, 2 do 6) označena poslopja so sedeži posameznih tujih poslanstev; štev. 3 je avstro-ogrsko. Gorel je v prvi vrsti leseni del mesta (tam ker je napis Stambul).